

Sygn. akt VI ACa 406/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Marcin Strobel

Sędziowie: SA Jacek Sadowski (spr.)

SO del. Przemysław Feliga

Protokolant: prot. sąd. Patryk Pałka

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w Ł.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o ochronę praw autorskich

oraz z powództwa wzajemnego (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (powoda wzajemnego)

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 marca 2018 r., sygn. akt XXV C 874/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I.1 w ten sposób, że zobowiązuje (...) sp. z o.o. w W. do zaprzestania naruszania praw autorskich (...) w Ł. poprzez usunięcie ze stron internetowych: (...) i (...) wszystkich artykułów z czasopisma (...) oraz streszczeń tych artykułów, opublikowanych na powyższych stronach internetowych od dnia 1 lipca 2010 roku i dalej idące powództwo oddala;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) w Ł. 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) za koszty postępowania apelacyjnego.

sygn. akt VIA Ca 406/18

UZASADNIENIE

(...) w Ł. w pozwie przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. wniósł o:

a) zobowiązanie pozwanej do zaprzestania naruszania praw autorskich powoda do czasopisma (...) poprzez usunięcie wszystkich artykułów powoda opublikowanych od dnia 1 lipca 2010 roku oraz ich streszczeń, znajdujących się na stronach internetowych (...) i (...) a także o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia w języku polskim oraz w języku angielskim o treści:

- (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oświadcza, że od dnia 17 lutego 2015 r. wydawcą czasopisma (...) jest (...) z siedzibą w Ł.”

- (...) sp. z o.o. ((...)) with its registered office in W. (W.) declares that from the 17th of February 2015 the publisher of (...) is the (...) with its registered office in L. ((...))”, oraz przesłanie tego oświadczenia do wskazanych w pozwie baz abstraktujących;

b) zasądzenie kwoty 1 533, 75 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odsetek za zwłokę w zapłacie należnych tantiem za lata 2011 i 2012;

c) zasądzenie kwoty 100 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem wydania uzyskanych korzyści związanych z naruszeniem praw autorskich powoda do czasopisma.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości. Ponadto pismem z 7 marca 2016 roku pozwany wniósł powództwo wzajemne przeciwko (...) w Ł. jako pozwanemu wzajemnemu, wnosząc o zasądzenie na jego rzecz kwoty 135 329, 38 zł tytułem odszkodowania i skapitalizowanych na dzień wniesienia pozwu wzajemnego odsetek wobec niewywiązywania się przez pozwanego wzajemnego z obowiązków wynikających z zawartej przez strony w dniu 30 czerwca 2010 roku umowy o wydawanie czasopisma wraz z ustawowymi odsetkami od powyższej kwoty od dnia następnego po wniesieniu pozwu wzajemnego do dnia zapłaty. Pozwany wzajemny (...) w Ł. w odpowiedzi na pozew wzajemny wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego w całości.

W toku postępowania firma pozwanego (powoda wzajemnego) uległa zmianie z dotychczasowej (...) Sp. z o.o. na (...) sp. z o.o.

Wyrokiem z 20 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo główne częściowo w ten sposób, że zobowiązał pozwanego (...) sp. z o.o. w W. do zaprzestania naruszania praw autorskich powoda (...) z siedzibą w Ł. do czasopisma zatytułowanego (...) poprzez usunięcie wszystkich artykułów oraz ich streszczeń, opublikowanych od dnia 1 lipca 2010 roku na stronach internetowych (...) i (...) oraz do złożenia oświadczeń w języku polskim oraz w języku angielskim o następującej treści:

- (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oświadcza, że od dnia 17 lutego 2015 r. wydawcą czasopisma (...) jest (...) z siedzibą w Ł.”,

- (...) sp. z o.o. ((...)) with its registered office in W. (W.) declares that from the 17th of February 2015 the publisher of (...) is the (...)(with its registered office in L. ((...))”, i przesłanie ich do podmiotów prowadzących bazy abstraktujące wskazane w żądaniu pozwu.

Sąd okręgowy oddalił powództwo główne w pozostałym zakresie i oddalił powództwo wzajemne.

Podstawę wydanego wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji.

Powód (...) w Ł. jest instytutem badawczym nadzorowanym przez Ministerstwo (...), zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym. Powód jest właścicielem czasopisma(...). Pozwana spółka prowadzi działalność wydawniczą.

W dniu 30 czerwca 2010 r. została podpisana umowa o wydawanie czasopisma (...) pomiędzy powodem, jako jego właścicielem, a pozwanym (pierwotnie spółką (...) Sp. z o.o., której pozwany jest następcą prawnym) jako wydawcą. Przed podpisaniem umowy sam powód zajmował się wydawaniem tego czasopisma, współpracując z wydawnictwem (...) przy wydawaniu konkretnych numerów czasopisma. Po podpisaniu w dniu 30 czerwca 2010 r. umowy z pozwanym, czasopismo powoda do końca 2014 r. nadal było dystrybuowane przez wydawnictwo (...). Zgodnie z umową, prawo wyboru dystrybutorów należało do pozwanego. W 2014 r. pozwany zmienił dystrybutora

na wydawnictwo (...) z uwagi na wygaśnięcie umowy z dotychczasowym dystrybutorem. W związku ze zmianą dystrybutora zmieniła się strona internetowa czasopisma z „ (...) na „ (...) i „ (...) Czasopismo powoda figurowało w formie elektronicznej na stronach jednego i drugiego wydawnictwa. W tym samym czasie pozwany zaproponował powodowi wydawanie czasopisma w systemie otwartym, a nie w systemie prenumeraty. Rozmowa przedstawicieli stron o zmianie dystrybutora i przejściu z dotychczasowego modelu prenumeraty na tzw. model open access (model otwarty) odbyła się w lipcu 2014 r.

Umowa z 30 czerwca 2010 roku została podpisana na czas od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2020 roku, chyba że zostałaby wcześniej rozwiązana zgodnie z postanowieniami punktu 16. Na mocy podpisanej umowy powód udzielił pozwanemu obowiązującego na całym świecie wyłącznego prawa i licencji do wydawania czasopisma oraz do realizowania tego wyłącznego prawa i licencji przez dystrybutorów według jego uznania, w zakresie szczegółowo określonym umowie, zarówno w odniesieniu do drukowanych egzemplarzy czasopisma, jak i jego elektronicznych odpowiedników. Zadaniem pozwanego była nie tylko publikacja, ale także reklama i promocja czasopisma powoda, którego poszczególne egzemplarze powód przekazywał pozwanemu w plikach typu (...) w wersji do wydruku i w wersji do wydania elektronicznego. W zamian za prawa uzyskane na podstawie umowy pozwany jako wydawca zobowiązał się płacić powodowi tantiemy w wysokości równej 15 % przychodów netto rocznie. Do dnia 31 marca każdego roku pozwany jako wydawca miał przekazywać powodowi coroczne sprawozdanie finansowe dotyczące poprzedniego roku kończącego się 31 grudnia, określające przychody netto i tantiemy należne powodowi jako właścicielowi czasopisma, a tantiemy w nim określone miały być płatne na rzecz powoda przez pozwanego w terminie 60 dni od daty takiego sprawozdania.

Zgodnie z postanowieniami punktu 16.1.a i b umowy, każda ze stron umowy zyskała uprawnienie do jej wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, jeśli druga strona dopuściła się istotnego naruszenia swoich obowiązków wynikających z umowy i nie naprawiła tego naruszenia w ciągu 60 dni od otrzymania pisemnego wezwania strony wypowiadającej umowę (pkt a), albo jeżeli druga strona stała się niewypłacalna (pkt b). Zgodnie z postanowieniami punktu 17 umowy, po jej rozwiązaniu wszelkie prawa udzielone na jej podstawie powracać miały do powoda jako właściciela wydawanego czasopisma.

Pismem z 21 października 2014 roku powód zgłosił pozwanemu konieczność dokonania poprawek na stronie internetowej czasopisma, dokonując szczegółowego opisu i klasyfikacji dostrzeżonych uchybień w trzynastu punktach ze wskazaniem konkretnych adresów stron internetowych, na których pojawiły się zauważone błędy. Ponadto powód zgłosił zaniepokojenie zmianą polityki pozwanego w zakresie zasad dystrybucji czasopisma przez rozwiązanie umowy z dotychczasowym wydawnictwem (...) na rzecz dystrybutora o niższej renomie, co może rzutować na spadek sprzedaży i być sprzeczne z realizacją celów umowy z dnia 30 czerwca 2010 roku. Powód zarzucił także naruszenie przepisu punktu 13.1 umowy w zakresie nieterminowej płatności tantiem za lata 2011 – 2012 oraz zgłosił zastrzeżenia co do sposobu ich naliczania. Zarzucił również brak działań promocyjnych ze strony pozwanego, skutkujących spadkiem tzw. (...), to jest wskaźnika cytowań czasopisma, mającego wpływ na renomę czasopisma. Pismo to pozwany odebrał w dniu 24 października 2014 r.

Przed skierowaniem do pozwanego powyższego pracownicy powoda wielokrotnie na drodze korespondencji mejlowej zgłaszali pozwanemu konkretne uchybienia w prowadzeniu czasopisma, wskazywali fakt utrudnionego kontaktu z pracownikami pozwanego odpowiedzialnymi za terminową i należyłą korektę internetową, żądając podania wykazu osób odpowiedzialnych za konkretne prace u pozwanego. Konieczność dokonywania poprawek była zgłaszana już w 2013 r.

Pomimo mailowych zapewnień pozwanego oraz jego oficjalnej pisemnej odpowiedzi, powód, po dokonaniu weryfikacji, stwierdził, że nie wszystkie poprawki zostały usunięte, o czym poinformował pozwanego pismem z 27 stycznia 2015 roku. Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 28 stycznia 2015 roku. W piśmie tym powód wskazał, że nadal na jednej ze stron internetowych pozwanego znajduje się błąd w tytule czasopisma, nadal na stronach internetowych pozwanego figurują niepoprawione błędy w formatowaniu tekstu, a także brakuje na nich linkowania do bieżących zeszytów na platformie (...). W publikowanych w Internecie przez pozwanego tekstach,

pomimo wezwania do usunięcia uchybień, w dalszym ciągu nie dokonano usunięcia edytorskich i technicznych nieprawidłowości. Między innymi nie zachowano starannego układu redakcyjnego, na przykład brakowało odstępu po użytym w tekście dwukropku, poszczególne fragmenty tekstu były napisane czcionką różnej wielkości, zawarte w tekście w punktach wyliczenia były zrobione nierówno, gdyż niektóre wersy zaczynały się równo w tym samym miejscu, podczas, gdy inny rozpoczynał się wcześniej. Treść przygotowanej przez powoda ulotki promującej czasopismo nie była poprawiona (błąd w tytule czasopisma). Nie została naniesiona przez pozwanego poprawka związana z zamieszczeniem instrukcji dla autorów zainteresowanych złożeniem swojego artykułu do czasopisma powoda. Nadto na stronie internetowej pozwanego nie było przekierowania (linkowania) do numerów bieżących czasopisma, co wprowadzać mogło w błąd odbiorcę (czytelnika), czy czasopismo jest nadal wydawane. W styczniu 2015 roku na stronie internetowej figurowała informacja tylko o numerze (...) czasopisma bez informacji o numerach późniejszych. Naciskając przycisk „czytaj zawartość” odbiorca uzyskiwał dostęp do strony z artykułami archiwalnymi. Nie było natomiast możliwości przeniesienia (przekierowania) czytelnika do późniejszych roczników. Ponadto na stronach internetowych pozwanego w styczniu 2015 r. pokazywano nieaktualną listę serwisów abstraktujących. Na różnych stronach czasopisma listy tych baz miały różną treść, co rodziło uzasadnione wątpliwości, która jest właściwa. Błędy te nie zostały usunięte przez pozwanego w ciągu 60 dni od dnia pisemnego wezwania, to jest do dnia 23 grudnia 2014 r. W konsekwencji na mocy postanowień zawartych w 16.1.a) umowy z 30 czerwca 2010 r. powód zaproponował pozwanemu rozwiązanie dotychczasowej współpracy na mocy porozumienia stron, na co nie wyraził zgody pozwany.

Wobec powyższego powód oświadczeniem z 12 lutego 2015 r, odebrany przez pozwanego 16 lutego 2015 r, na podstawie punktu 16.1.a) umowy z 30 czerwca 2010 r. rozwiązał umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Pismem z 25 lutego 2015 r. pozwany poinformował powoda, że oświadczenie z 12 lutego 2015 roku o rozwiązaniu umowy jest bezskuteczne. Pozwany oświadczył, że w dacie jego składania wszystkie usterki redakcyjne zostały usunięte, a ponadto miały one charakter drobny i ich zaistnienie nie stanowiło istotnego naruszenia obowiązków umownych przez pozwanego. W konsekwencji zdaniem pozwanego podpisana przez strony umowa o wydawanie czasopisma nadal obowiązuje, a powód jest zobowiązany do przedstawienia kolejnych materiałów do następnych numerów czasopisma pod rygorem skierowania do powoda żądania odszkodowawczego.

W odpowiedzi na powyższe powód pismem z 9 marca 2015 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko, wskazując że pozwany nie jest już uprawniony do prezentowania na swojej stronie internetowej informacji o czasopiśmie ani prowadzenia dystrybucji dotychczas wydanych numerów czasopisma. Powód ponownie wezwał pozwanego do udzielenia mu wszystkich informacji dotyczących prenumeratorów czasopisma, którzy zaprenumerowali je w czasie trwania umowy oraz dostarczenia powodowi posiadanej dokumentacji dotyczącej przedmiotu rozwiązywanej umowy.

Pismem z dnia 16 marca 2015 roku pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko i sprzeciwił się opublikowaniu treści numeru (...) czasopisma na stronie internetowej powoda. Następnie pismem z 31 marca 2015 r., powołując się na fakt niewywiązywania się przez powoda z umowy o wydawanie czasopisma, w szczególności poprzez niedostarczanie materiałów dotyczących kolejnych numerów czasopisma, pozwany wezwał powoda do zapłaty naliczonej kwoty odszkodowania w wysokości 31 990, 50 zł za okres do dnia 31 marca 2015 r., zastrzegając sobie prawo do dochodzenia dalszych kwot odszkodowania za następne okresy czasu.

Po rozwiązaniu umowy powód wydaje swoje czasopismo samodzielnie w systemie otwartym. Na stronach internetowych pozwanego nadal dostępne jest czasopismo powoda.

W świetle powyższych ustaleń faktycznych sąd okręgowy uznał za uzasadnione co do zasady powództwo wniesione przez (...) w Ł.. Wskazał, że w sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające skorzystanie przez (...) z prawa wcześniejszego rozwiązania umowy z 30 czerwca 2010 r. o wydawanie czasopisma. Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego potwierdziły, iż zaktualizowała się przesłanka przewidziana w punkcie 16.1.a) umowy, uzasadniająca jej wypowiedzenie ze skutkiem natychmiastowym. Pozwana spółka (...) Sp. z o.o. dopuściła się istotnego naruszenia swoich obowiązków jako wydawcy czasopisma powoda i nie naprawiła tego naruszenia w ciągu 60 dni od otrzymania pisemnego wezwania strony powodowej. Sąd okręgowy wskazał, że istotne naruszenie obowiązków

umownych po stronie pozwanego polegało na: niestarannym prowadzeniu stron internetowych czasopisma powoda w zakresie edytorskim (wygląd treści wyświetlanej strony: wielkość czcionki, odstępy między poszczególnymi wierszami, literami, wyrazami, wyrównanie tekstu, literówki), w zakresie umieszczanych na stronie informacji o czasopiśmie i jego zespole redakcyjnym, a także w zakresie technicznym (działania wszystkich zakładek i linków prezentowanych na stronie internetowej, a przeznaczonych dla czytelników pisma, jak również dla autorów artykułów w nim zamieszczanych, w tym przyszłych zainteresowanych napisaniem artykułu do czasopisma).

Jak wskazał sąd okręgowy, przedmiot działalności pozwanego (działalność wydawnicza) i jej prowadzenie na rynku międzynarodowym, jak również międzynarodowy naukowy charakter czasopisma powoda o tematyce medycznej, przemawiały za tym, aby od samego początku współpracy stron pozwany wszystkie swoje obowiązki, szczegółowo określone w postanowieniach punktu 2 umowy o wydawanie czasopisma, realizował ze szczególną starannością wymaganą w stosunkach danego rodzaju, zważywszy na ich wykonywanie w ramach zawodowo prowadzonej działalności gospodarczej (art. 355 § 2 k.c.). Po stronie pozwanego brakowało takich rozwiązań organizacyjnych, które gwarantowałyby stały wzajemny dobry kontakt pomiędzy pracownikami obu stron. Poszczególni pracownicy pozwanego nie tylko nie pracowali w jednym biurze, ale mieszkali w różnych częściach Polski i pracowali z własnych domów, a przez to nie pozostawali w bieżącym kontakcie osobistym, pozwalającym na natychmiastową reakcję na powstały problem. Odległości te nie sprzyjały także właściwemu nadzorowi pracy pracowników ze strony menadżerów, którzy jak zeznawali w niniejszej sprawie w charakterze świadków, także podkreślali swój niewielki miesięczny godzinowy nakład pracy w stosunku do czasopisma powoda, niejednokrotnie ograniczający się jedynie do zapoznania się z przysłanym przez pracownika raportem. Jak wskazał sąd okręgowy, kontakt z pracownikami pozwanego był nieregularny, pozwany nie odpowiadał na mejle powoda.

Sąd okręgowy uznał, że wszystkie wskazane powyżej uchybienia pozwanego, mające miejsce w latach 2013 - 2015, stanowiły istotne naruszenie obowiązków pozwanego jako wydawcy i pomimo skierowania do niego na piśmie wezwania do ich naprawienia nie zostały naprawione w wyznaczonym terminie. W konsekwencji uzasadnione było złożenie przez powoda oświadczenia z 12 lutego 2015 roku o rozwiązaniu umowy w trybie natychmiastowym. Na skutek rozwiązania umowy, pozwany utracił prawo do wydawania czasopisma powoda. Ponadto wygasły z tą chwilą wszystkie prawa licencyjne uzyskane przez pozwanego do czasopisma powoda i zawartych w nim tekstów oraz streszczeń.

W świetle powyższego sąd okręgowy uwzględnił na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych żądanie zobowiązania pozwanego do zaniechania naruszeń praw autorskich powoda do czasopisma oraz usunięcia wszystkich artykułów oraz ich streszczeń, opublikowanych od dnia 1 lipca 2010 roku na stronach internetowych pozwanego, a nadto zobowiązał pozwanego do złożenia i przesłania do podmiotów prowadzących wskazane w wyroku bazy abstraktujące oświadczeń informujących, że od 17 lutego 2015 r. wydawcą czasopisma (...) jest powód. W pozostałym zakresie powództwo (...) zostało oddalone.

Konsekwencją uznania skutecznego rozwiązania zawartej przez strony umowy wydawniczej było oddalenie powództwa wzajemnego. Zważywszy bowiem, że umowa wydawnicza została skutecznie rozwiązana w dniu 17 lutego 2015 r. niezasadne są roszczenia odszkodowawcze pozwanego (powoda wzajemnego), których podstawą jest twierdzenie o nienależytym wykonywaniu tej umowy przez (...) po 17 lutego 2015 r.

Apelację od wyroku sądu okręgowego wniosła strona pozwana (powód wzajemny), zaskarżając wydany wyrok w części uwzględniającej powództwo główne i oddalającej powództwo wzajemne. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa głównego i uwzględnienie powództwa wzajemnego.

W apelacji zawarte zostały przede wszystkim zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. kwestionujące ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji. W tym zakresie skarżący wskazał na wadliwą jego zdaniem ocenę dowodów w postaci zeznań świadków: A. L., M. F., M. H., S. D., T. K., M. B., D. O. i K. R. (1), a także dokumentów w postaci protokołów notarialnych z otwarcia stron internetowych złożonych przez powoda do akt sprawy oraz wypisu z aktu notarialnego z 24 marca 2017 r. i korespondencji mejlowej pomiędzy pracownikami pozwanej i powoda znajdującej

się w aktach sprawy (k.29-52 oraz k.64-123). Ponadto skarżący wskazał również na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 230 k.p.c. poprzez uznanie za przyznane twierdzeń powoda o tym, że 8 z 13 zgłoszonych przez powoda błędów zostało naprawionych, zaś pozostałe pozostały nienaprawione, a także naruszenie art. 207 § 6 k.p.c. poprzez uwzględnienie twierdzeń powoda co do błędów w zakresie listy baz abstrakcyjnych, podczas gdy powód nie podniósł tych twierdzeń w pozwie, a co za tym były one spóźnione i należało je pominąć. W zakresie naruszeń prawa procesowego skarżący podniósł także zarzut naruszenia art. 325 k.p.c. poprzez nakazanie pozwanej złożenia i wysłania oświadczeń o treści wskazanej w zaskarżonym wyroku do bliżej niezidentyfikowanych podmiotów prowadzących wymienione w wyroku bazy abstrakcyjne, bez wskazania ich nazwy, formy organizacyjnej i siedziby, ani adresów, na jakie mają zostać skierowane te oświadczenia, a więc wydanie niewykonanego rozstrzygnięcia oraz naruszenia art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 §1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanej o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw na okoliczność ustalenia wysokości szkody, jaką poniosła pozwana w wyniku zaniechania wykonywania przez powoda jego zobowiązań wynikających z umowy.

Ponadto skarżący w złożonej apelacji podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego:

a) art. 65 2 k.c. poprzez błędną wykładnię pojęcia „istotnego naruszenia obowiązków wynikających z umowy” użytego w pkt 16.1 lit a) umowy;

b) art. 79 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i zobowiązanie pozwanej do usunięcia z wymienionych stron internetowych treści wszystkich artykułów czasopisma oraz ich streszczeń, opublikowanych od 1 lipca 2010 r. na przedmiotowych stronach oraz złożenia i przesłania oświadczeń o treści wskazanej w zaskarżonym wyroku do podmiotów prowadzących wymienione w nim bazy abstrakcyjne, w sytuacji, w której działanie pozwanej nie było bezprawne, bowiem działała ona na podstawie licencji wynikającej z umowy;

c) art. 79 ust. 1 pkt 2 prawa autorskiego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nakazanie pozwanej złożenie i wysłanie oświadczeń o treści wskazanej w zaskarżonym wyroku do bliżej niezidentyfikowanych podmiotów prowadzących wymienione w wyroku bazy abstrakcyjne, bez wskazania ich nazwy, formy organizacyjnej i siedziby, ani adresów, na jakie mają zostać skierowane te oświadczenia;

d) art. 471 k.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie powództwa wzajemnego w całości na skutek błędnego ustalenia, że Umowa uległa rozwiązaniu w dniu 16 lutego 2017 r., podczas gdy obowiązuje ona nadal, zaś, co jest bezsporne. Powód zaprzestał jej wykonywania i nie przekazał Pozwanej do publikacji żadnego artykułu z Czasopisma począwszy od numeru (...). czym wyrządził jej szkodę;

e) art. 361 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że powód winien wykazać utracone korzyści w taki sam sposób, jak stratę.

Skarżący na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o rozpoznanie postanowienia sądu I instancji z 21 września 2017 r. o oddaleniu wniosku pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw na okoliczność ustalenia wysokości szkody, jaką poniosła pozwana w wyniku zaniechania wykonywania przez powoda jego zobowiązań wynikających z umowy, oraz dopuszczenie i przeprowadzenie tego dowodu przez sąd II instancji.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia sąd apelacyjny zważył, co następuje.

Zasadnicza część zarzutów zawartych w apelacji skarżącego dotyczy oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd pierwszej instancji i ustaleń faktycznych dokonanych przez ten sąd w oparciu o przeprowadzone dowody. Skarżący w swoich zarzutach zmierza do zakwestionowania zasadniczego ustalenia poczynionego w tej sprawie przez sąd okręgowy i stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia, zgodnie z którym pozwany w toku wykonywania umowy dopuścił się istotnych naruszeń wynikających z niej obowiązków, które nie zostały naprawione, pomimo skierowanego do niego wezwania ze strony powoda. W efekcie, jak ustalił sąd okręgowy, strona powodowa, zgodnie z postanowieniami punktu 16.1.lit. a) umowy, miała prawo ją wypowiedzieć ze skutkiem natychmiastowym. Zważywszy, że z prawa tego skutecznie skorzystała, umowa wydawnicza uległa rozwiązaniu z dniem 17 lutego 2015 r.

Skarżący kwestionuje powyższe ustalenia podnosząc, że swoje obowiązki wynikające z umowy z 30 czerwca 2010 r. wykonywał należycie, a jeżeli powstały po jego stronie jakieś uchybienia w tym zakresie, to zostały usunięte na wezwanie powoda we właściwym czasie. Tym samym w ocenie pozwanego nie istniały okoliczności uzasadniające wypowiedzenie przez powoda umowy z 30 czerwca 2010 r.

Odnosząc się do powyższych zarzutów wskazać przede wszystkim należy, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Z zasady swobodnej oceny dowodów, pozostawionej w świetle art. 233 § 1 k.p.c. sądowi orzekającemu, wynika, że skuteczne postawienie zarzutów naruszenia przez sąd pierwszej instancji tego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego i tym samym naruszył reguły wynikające z tej zasady. Nie jest natomiast wystarczające samo przekonanie skarżącego o innej, niż przyjął to sąd pierwszej instancji, ocenie przeprowadzonych dowodów, ich doniosłości i wiarygodności. Pogląd ten należy uznać za utrwalony w orzecznictwie, w tym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98; oraz z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, tylko w wypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Zdaniem sądu apelacyjnego dokonana przez sąd okręgowy ocena zgromadzonych w tej sprawie dowodów mieści się w granicach wynikających z art. 233 k.p.c., zaś sąd w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w wyczerpujący sposób ocenę tę objaśnił i umotywował. W szczególności sąd okręgowy wskazał dowody, na których oparł swoje ustalenia oraz dowody, którym nie dał wiary. W sposób należyty wyjaśnił przy tym przyczyny, dla których część dowodów w tej sprawie, w szczególności dotyczyło to zeznań świadków współpracujących ze stroną pozwaną, uznał za niewiarygodne.

Skarżący w zawartych w apelacji zarzutach i towarzyszących im wywodach skutecznie oceny tej nie podważył. W istocie obszerne wywody zawarte w apelacji zmierzają do ponownej oceny przeprowadzonych w tej sprawie dowodów w sposób korzystny dla skarżącego i w efekcie stanowią próbę skonstruowania nowego stanu faktycznego, alternatywnego względem przyjętego przez sąd pierwszej instancji jako podstawa rozstrzygnięcia w tej sprawie. Skarżący ocenę dowodów dokonaną przez sąd okręgowy stara się zastąpić własną oceną przeprowadzonych dowodów i wyciągnąć z niej wnioski dla siebie korzystniejsze. Nie wykazuje jednak na błędy we wnioskowaniach logicznych sądu pierwszej instancji, nie obala również skutecznie wynikających z tych wniosków ustaleń. Samo subiektywne przekonanie skarżącego o konieczności innej, aniżeli dokonał to sąd pierwszej instancji, oceny przeprowadzonych dowodów nie wystarcza do skutecznego zakwestionowania oceny tego sądu, tudzież zastąpienia tej oceny dowodów oceną przeprowadzoną przez skarżącego we wniesionej apelacji. Z tych względów sąd apelacyjny nie dostrzega naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zaś ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, niepodważone skutecznie we wniesionej apelacji, przyjmuje za własne. Tym samym podziela stanowisko sądu pierwszej instancji co do zaistnienia w tej sprawie okoliczności umożliwiających skuteczne wypowiedzenie przez powoda umowy zawartej przez strony w dniu 30 czerwca 2010 r.

Skarżący w apelacji nie tylko kwestionuje sam fakt występowania po jego stronie uchybień w wykonywaniu obowiązków płynących z zawartej z powodem umowy, ale również podnosi, że nawet gdyby przyjąć występowanie tego typu naruszeń umowy po jego stronie, to nie miały one charakteru istotnego w rozumieniu pkt 16 ust. 1 lit a) zawartej przez strony umowy. W tym zakresie skarżący podnosi również zarzut naruszenia przez sąd okręgowy art. 65 § 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni zawartego w pkt 16 ust. 1 lit. a) pojęcia „istotnego naruszenia obowiązków wynikających z umowy” i podciągnięcie pod to pojęcie w istocie wszystkich naruszeń umowy, których dopuścił się pozwany, w tym również takich, którym nie można przypisać waloru istotności.

Zarzutów tych nie można podzielić. Sąd okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowo przedstawił uchybienia pozwanego prowadzące do wypowiedzenia umowy przez powoda i w konsekwencji jej rozwiązania (błąd w tytule czasopisma, błędy w formatowaniu tekstu, brak aktywnych linków do bieżących zeszytów czasopisma

powoda, brak starannego układu redakcyjnego poszczególnych tekstów). Sąd okręgowy wskazał przy tym, że być może osobno rozważane każde z tych uchybień mogłoby zostać uznane za błędy nieistotne, jednakże suma tych błędów oraz częstotliwość ich występowania pozwala na przyjęcie, że stanowią one naruszenia istotne obowiązków pozwanego wynikających z umowy i uzasadniają wypowiedzenie zawartej umowy. Z ustaleń sądu okręgowego wynika, że powód wielokrotnie wskazywał pozwanemu na liczne błędy w edytowanych i publikowanych przez pozwanego tekstach. Wielokrotnie również wzywał do ich poprawienia. Podejmowane przez powoda w tym zakresie próby nie zawsze spotykały się z należyłą reakcją ze strony pracowników pozwanego. W szczególności kontakt z pracownikami pozwanego był utrudniony, powód nie wiedział dokładnie, który pracownik pozwanego za co dokładnie odpowiada. Istniejący od 2013 r. stan rzeczy doprowadził stronę powodową do decyzji o wystosowaniu do pozwanego pisma uruchamiającego tryb wypowiedzenia umowy przewidziany w art. 16 ust. 1 lit a) umowy, a następnie z uwagi na nienależyłą reakcję pozwanego na to pismo, do wypowiedzenia zawartej umowy.

Podzielić należy ocenę sądu okręgowego co do zasadności i skuteczności dokonanego wypowiedzenia. Sąd okręgowy trafnie w tym zakresie podniósł, że wskazane powyżej błędy i niedociągnięcia w warstwie edycyjnej i publikacyjnej odnosiły się do podstawowych obowiązków pozwanego wynikających z zawartej umowy wydawniczej. Trafnie również sposób wykonania tych obowiązków przez pozwanego sąd okręgowy ocenił przez pryzmat staranności wymaganej z uwzględnieniem prowadzonej przez pozwanego profesjonalnej działalności wydawniczej (art. 355 § 2 k.c.).

Skarżący w ramach zarzutów naruszenia prawa procesowego podnosi zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 230 k.p.c. poprzez uznanie za przyznane twierdzeń powoda o tym, że 8 z 13 zgłoszonych przez powoda błędów zostało naprawionych, zaś pozostałe pozostały nienaprawione. W odniesieniu do tego zarzutu wskazać należy, że ustalenia w tym zakresie poczynione zostały przez sąd okręgowy w oparciu o zeznania przedstawiciela powoda K. R. (2). Sąd okręgowy zeznania te uznał za wiarygodne podnosząc, że przesłuchiwany następnie przedstawiciel pozwanego J. C. powyższym okolicznościom nie zaprzeczył, wskazując jedynie w swoich zeznaniach, że pozwany na skutek wezwania dokonanego przez powoda usunął tylko te uchybienia, które mógł usunąć. Ocena przeprowadzonych dowodów, w tym dowodu z przesłuchania stron, była w tym zakresie prawidłowa, zaś ustalenia poczynione przez sąd okręgowy nie opierały się, wbrew zarzutom skarżącego, jedynie na konstrukcji dorozumianego przyznania okoliczności faktycznych przewidzianej w art. 230 k.p.c.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia art. 207 § 6 k.p.c. poprzez uwzględnienie spóźnionych twierdzeń powoda co do błędów w zakresie listy baz abstraktujących, które to twierdzenia, jak wywodzi skarżący, nie zostały wskazane w pozwie. Wskazać należy, że w piśmie z 21 października 2014 r. (k. 124 – 126), które zainicjowało procedurę wypowiedzenia umowy w oparciu o zawarty w niej zapis z punktu 16 ust. 1 lit. a), błędy odnoszące się do listy baz abstraktujących zostały wskazane przez powoda jako pierwsze z uchybień wymagających usunięcia. Pismo to stanowi jeden z elementów podstawy faktycznej wniesionego powództwa, w którym powód odwoływał się do uchybień stwierdzonych w tym piśmie. Pismo to załączone zostało przez powoda do pozwu. W efekcie nie można uznać, że twierdzenia powoda dotyczące błędów w zakresie wykazu baz abstraktujących, które stanowią jeden z zarzutów zawartych w piśmie z 21 października 2014 r., nie zostały podniesione już w pozwie.

Dokonane przez sąd okręgowy ustalenia co do skutecznego rozwiązania w dniu 17 lutego 2015 r. umowy łączącej strony skutkowały oddaleniem powództwa wzajemnego opartego na dowodzonej przez pozwanego okoliczności przeciwnej, to jest dalszym związaniu stron umową po dniu 17 lutego 2015 r. Pozwany w ramach wniesionego powództwa wzajemnego domagał się bowiem naprawienia szkody powstałej na skutek niewykonywania przez powoda umowy po dniu 17 lutego 2015 r.

Zważywszy, że sąd apelacyjny podziela stanowisko sądu okręgowego co do skuteczności rozwiązania umowy z dniem 17 lutego 2015 r., za oczywiście niezasadne uznać należy zarzuty skarżącego odnoszące się do rozstrzygnięcia o powództwie wzajemnym, wskazane w punktach 20 – 25 apelacji. Z tych samych przyczyn nie zasługuje na uwzględnienie zarzut oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw na okoliczność ustalenia wysokości szkody, jaką poniosła strona pozwana w wyniku zaniechania wykonywania przez

powoda jego zobowiązań wynikających z umowy. Ustalenia wskazujące na skuteczne rozwiązanie tej umowy, czynią powyższy wniosek bezprzedmiotowym.

Bezzasadnie skarżący zarzuca sądowi okręgowemu naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez zobowiązanie go do usunięcia z jego stron internetowych wszystkich artykułów czasopisma powoda oraz ich streszczeń, opublikowanych od 1 lipca 2010 r. Skarżący wywodzi, że jego działanie nie było w tym zakresie bezprawne, gdyż działał on na podstawie licencji wynikającej z zawartej przez strony umowy. Wskazać należy jednak, że zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt 17 umowy, po rozwiązaniu umowy wszelkie prawa udzielone na podstawie umowy wracają do właściciela czasopisma, za wyjątkiem prawa wydawcy do udzielania prenumeratom czasopisma stałego dostępu do elektronicznej wersji roczników czasopisma, do których dostęp zaprenumerowali oni w czasie trwania umowy. W świetle tych postanowień z chwilą rozwiązania umowy z 30 czerwca 2010 r. wszelkie licencje i inne prawa udzielone pozwanemu wydawcy wygasły. W efekcie publikowanie po rozwiązaniu umowy na stronach internetowych treści zawartych w czasopiśmie powoda stanowi działanie bezprawne. Zasadnie więc sąd okręgowy uwzględnił żądanie powoda nakazania pozwanemu usunięcia tych treści.

Zasadne są zawarte w apelacji pozwanego zarzuty kwestionujące rozstrzygnięcie sądu okręgowego w tej części, w której nakazano pozwanemu złożenie i przesłanie wskazanego w wyroku oświadczenia bliżej nieokreślonym podmiotom prowadzącym wskazane w sentencji orzeczenia bazy abstraktujące. Podzielić należy w tym zakresie zastrzeżenia skarżącego, że brak wskazania konkretnych podmiotów, do których oświadczenie to miało być przesłane istotnie utrudnia wykonanie nałożonego przez sąd obowiązku. Ponadto sama treść nakazanego przez sąd okręgowy oświadczenia nie jest środkiem adekwatnym do usunięcia skutków dokonanego przez pozwanego naruszenia praw autorskich powoda. Fakt, że czasopismo (...) stanowi własność intelektualną powoda nie był przez pozwanego kwestionowany. Spór zaś co do tego, kto jest wydawcą tego czasopisma nie jest sporem o prawa autorskie i sam w sobie nie stanowi przejawu ich naruszenia.

Mając powyższe na uwadze, sąd apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił w tym zakresie wyrok sądu okręgowego i oddalił powództwo w tej części. W pozostałej części apelacja pozwanego jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i art. 100 k.p.c.). Zważywszy, że apelacja pozwanego w odniesieniu do rozstrzygnięcia sądu okręgowego o powództwie wzajemnym została w całości oddalona, w tym zakresie powodowi należy się zwrot kosztów zastępstwa procesowego ustalonych w wysokości stawki minimalnej (art. 98 § 1 k.p.c.). Częściowe zaś uwzględnienie apelacji w stosunku do powództwa głównego skutkowało wzajemnym zniesieniem pomiędzy stronami kosztów procesu w tym zakresie (art. 100 k.p.c.).